

**สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1**

ศุภชัย วีระวาทิน

**วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี**

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์เรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงาน
วิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1 - 2 ตั้งกวดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสระบุรี เขต 1 เสนอโดยนายศุภชัย วีระวาทิน เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา

(นายตระกูล จันทสุนทร)

วันที่ 16 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2551

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....^{๒๐} ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสน่ห์ สุขเดहा)

..... กรรมการ
(ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า)

.....^{๒๒} กรรมการ
(ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร.แสน สมเิก)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ
ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์	ศุภชัย วีระวาทิน
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา	2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 และเปรียบเทียบสภาพและปัญหาตามสถานภาพ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 389 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา 65 คน ครูผู้สอน 130 คน และผู้ปกครองนักเรียน 194 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและรับรองจากผู้เชี่ยวชาญ และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยการทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 มีสภาพการบริหารงานวิชาการในภาพรวมระดับมาก โดยมีสภาพการบริหารงานด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สูงสุด และมีสภาพการบริหารงานด้านการนิเทศการศึกษาต่ำสุด ส่วนปัญหาการบริหารงานในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง โดยสถานศึกษามีปัญหาการบริหารงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสูงสุด และมีปัญหาการบริหารงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาต่ำสุด
2. กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และรายได้ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน
3. กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และรายได้ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาแตกต่างกันนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนผู้ที่มีสถานภาพ และเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

The Title   States and Problems of the Academic Administration in the First and Second Grade Level Fundamental Schools under the Saraburi Educational Service Area Office 1

Thesis Advisors   Dr. Chalermchai Hankla
                                  Dr. Suphot Kerdsuwan

Name   Supphachai Weeravathin

Concentration   Educational Administration

Academic Year   2007

ABSTRACT

This research aims to study the current problems of the academic administration in the first and second grade level fundamental schools under the Saraburi Educational Service Area Office 1, and compare the aforementioned states and problems according to the status, sex, age, level of education, work experience and monthly income. The 389 samples consisted of 65 school administrators, 130 teachers and 194 student guardians. The instrument used was a questionnaire approved by experts with a reliability value of 0.96. The data was analyzed by a ready-made program to calculate percentage, mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), t-test and one-way ANOVA.

The findings indicated that:

1. the current problems of the academic administration in the first and second grade level fundamental schools under Saraburi Educational Service Area Office 1 overall were rated at a high level; the current problems of the academic administration in the aspect of learning process development was at the highest level and the lowest level aspect was educational supervision. The aspect of work administration overall was rated at a moderate level. The school curriculum development aspect was the highest-rated current problem of the schools and the educational quality assurance aspect was the lowest-rated current problem.

2. the samples of different aspects such as age, sex, educational qualifications, work experience, and income showed no difference in opinion towards the states of academic administration.

3. the samples of different ages, educational qualifications, work experience, and income showed a difference in opinion towards the problems of academic administration at a .05 level of statistical significance; but the samples of different status and sex showed no difference in opinion towards the current problems of the academic administration.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์สาขาการบริหารการศึกษาฉบับนี้จัดทำขึ้น เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตร ครุศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี โดยมุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์ ช่วยเหลือ จาก ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้การปรึกษา แนะนำ และให้ข้อคิดในการจัดทำเป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ไว้ ณ ที่นี้ด้วยความเคารพเพียง

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ที่ได้กรุณาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตลอดจนให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่ง ได้แก่ ผศ.ดร.ประเสริฐ เรือนนภาร ผศ.สุพงษ์ ปนาทกุล ดร.กฤษณา คิคติ นายทวิ นวพลวดานนท์ และนางอภิษณีย์ ยาชมภู ขอขอบคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 ทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และให้ความร่วมมือในการออกแบบสอบถาม ไว้ ณ โอกาสนี้

ศุภชัย วีระวาทีน

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
สมมติฐานในการวิจัย.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	11
การบริหารงานวิชาการ.....	20
การบริหารงานวิชาการตามแนวทางการพัฒนางานวิชาการ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	63
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	70
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	70
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	71
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	72
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	115
วิธีดำเนินการวิจัย.....	115
สรุปผลการวิจัย.....	117
อภิปรายผล.....	121
ข้อเสนอแนะ.....	126
 บรรณานุกรม.....	 128
 ภาคผนวก.....	 136
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	137
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	147
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	155
 ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	 157

สารบัญญัตราวง

		หน้า
ตาราง 1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพส่วนตัว.....	79
ตาราง 2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพส่วนตัวและรายได้.	80
ตาราง 3	สภาพการบริหรงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่เปิดสอนในระดับ ช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	81
ตาราง 4	สภาพการบริหรงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่เปิดสอนในระดับ ช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้.....	83
ตาราง 5	สภาพการบริหรงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่เปิดสอนในระดับ ช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน.....	84
ตาราง 6	สภาพการบริหรงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่เปิดสอนในระดับ ช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 ด้านการนิเทศการศึกษา.....	85
ตาราง 7	สภาพการบริหรงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่เปิดสอนในระดับ ช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา.....	86
ตาราง 8	สภาพการบริหรงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่เปิดสอนในระดับ ช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 สรุปภาพรวม	87
ตาราง 9	ปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่เปิดสอนในระดับ ช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	88
ตาราง 10	ปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่เปิดสอนในระดับ ช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้.....	89
ตาราง 11	ปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่เปิดสอนในระดับ ช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน.....	90

	หน้า
ตาราง 12 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนในระดับ ช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 ด้านการนิเทศการศึกษา.....	91
ตาราง 13 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนในระดับ ช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา.....	92
ตาราง 14 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนในระดับ ช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 สรุปภาพรวม.....	93
ตาราง 15 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง.....	94
ตาราง 16 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการ เรียนรู้จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายคู่.....	95
ตาราง 17 การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง.....	96
ตาราง 18 การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายคู่.....	97
ตาราง 19 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา จำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง.....	98
ตาราง 20 การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา จำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง.....	99
ตาราง 21 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา จำแนกตามอายุของกลุ่มตัวอย่าง.....	99
ตาราง 22 การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา จำแนกตามอายุของกลุ่มตัวอย่าง.....	100
ตาราง 23 การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา จำแนกตามอายุของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายคู่.....	101
ตาราง 24 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง.....	102

	หน้า
ตาราง 25 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้จำแนกตามวุฒิการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายคู่.....	103
ตาราง 26 การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาจำแนกตามวุฒิการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง.....	104
ตาราง 27 การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาจำแนกตามวุฒิการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายคู่.....	105
ตาราง 28 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของกลุ่มตัวอย่าง.....	106
ตาราง 29 การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของกลุ่มตัวอย่าง.....	107
ตาราง 30 การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายคู่.....	108
ตาราง 31 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาจำแนกตามรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง.....	110
ตาราง 32 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้จำแนกตามรายได้ของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายคู่.....	111
ตาราง 33 การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาจำแนกตามรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง.....	112
ตาราง 34 การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาจำแนกตามรายได้ของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายคู่.....	113

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
ภาพ 2 แสดงขอบข่ายและภารกิจการบริหารและจัดการสถานศึกษา.....	15
ภาพ 3 ขั้นตอนการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	34
ภาพ 4 ความสัมพันธ์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา.....	57
ภาพ 5 กระบวนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องตามวงจร PDCA.....	59
ภาพ 6 แสดงความสัมพันธ์ของกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา.....	61